

Centraal Planbureau

Achtergronden bij het 'studievoorschot' - leen ik minimaal of maximaal?

Karen van der Wiel
Felix Meritis, 18 feb 2016

Centraal Station / Rijnstraat

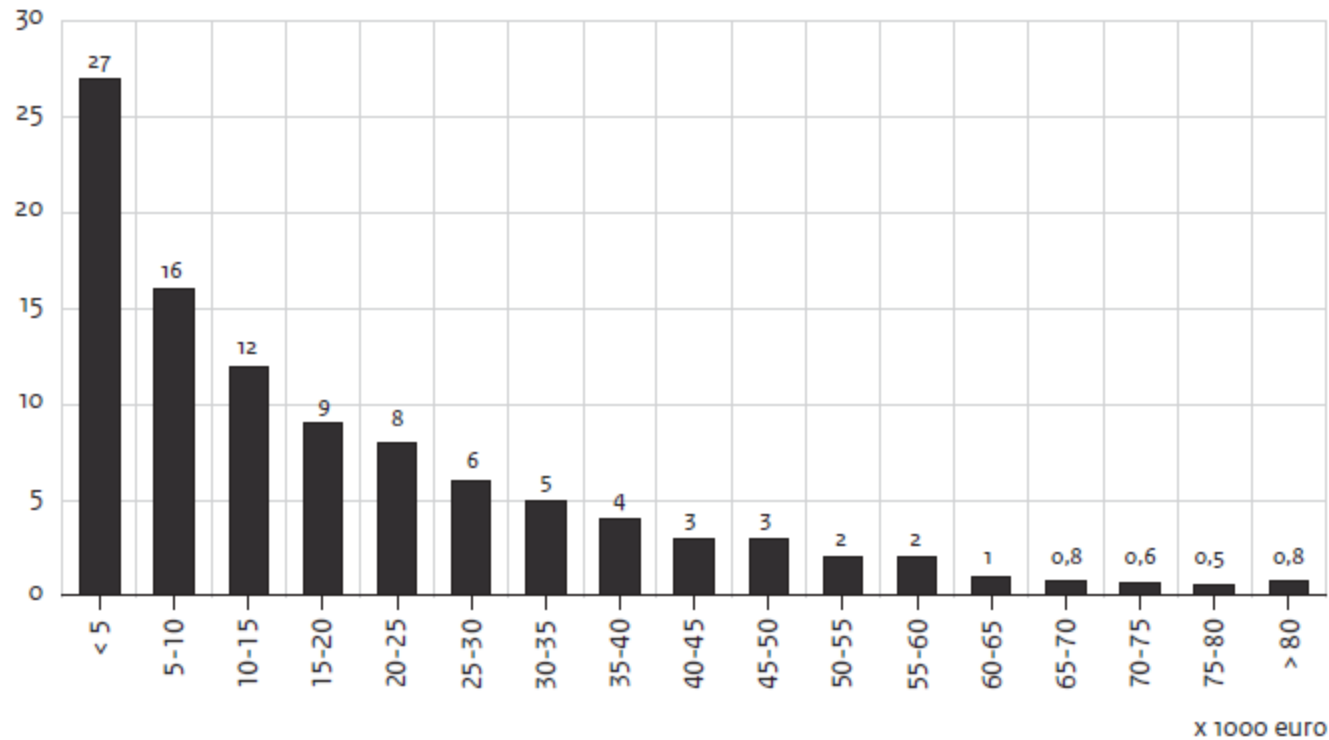
128 luxe
koopappartementen
• woonoppervlakte circa 85 m² - 185 m²
• parkeren in ondergrondse parkeergarage
• koopomvang € 259.500,- v.o.n.

Schuldpositie oud-studenten in 2013 (Bron: SCP)

Figuur 2.1

Spreiding van schulden van voormalige studenten met een schuld^a, cohort 2013^b (in procenten)

Waarom afschaffing basisbeurs?

- Langjarig debat over verdeling kosten hoger onderwijs
 - Bekostiging, collegegeld, levensonderhoud, vervoer, gedeelde inkomsten
 - Studenten, ouders, alle belastingbetalers
- 'Onderwijs is een investering in jezelf'
- Na kosten komen baten en die zijn grotendeels voor het individu

Einddiploma	Jaarlijks brutoloon
Geen startkwalificatie	Referentie categorie
Startkwalificatie (havo, vwo, mbo 2/3)	+ 6000
Mbo 4	+ 9000
Hbo	+ 18.000
Wo	+ 31.000

- In hoeverre moeten alle belastingbetalers hieraan bijdragen?
- Sinds 2015/'16: de gemiddelde belastingbetaler betaalt minder mee
 - Gelegenheidscoalitie PvdA, VVD, D66 en GroenLinks

Politieke besluitvorming 'studievoorschot'

- Gunstige leenvoorwaarden om te voorkomen
 - dat teveel studenten (met leenaversie) afhaken
 - dat het risico van een 'slechte studie' volledig bij de student ligt
 - dat mensen in 'het spitsuur' (tussen 30 en 40) overbelast raken
- Kritiek: lenen wordt te aantrekkelijk gemaakt
- Komen er dan minder studenten en hoeveel dan?
 - CPB: 2,2% hbo-eerstejaars, 2,1% wo-eerstejaars
- En hoeveel gaan mensen dan lenen?
 - CPB: gemiddeld 6.000 euro extra (2/3 van 12.000 euro)
- En krijgen wij dan genoeg geld terug?
 - CPB: was 91%, nu 86%
- Ook SCP, Nibud, CHEPS etc. ingeschakeld

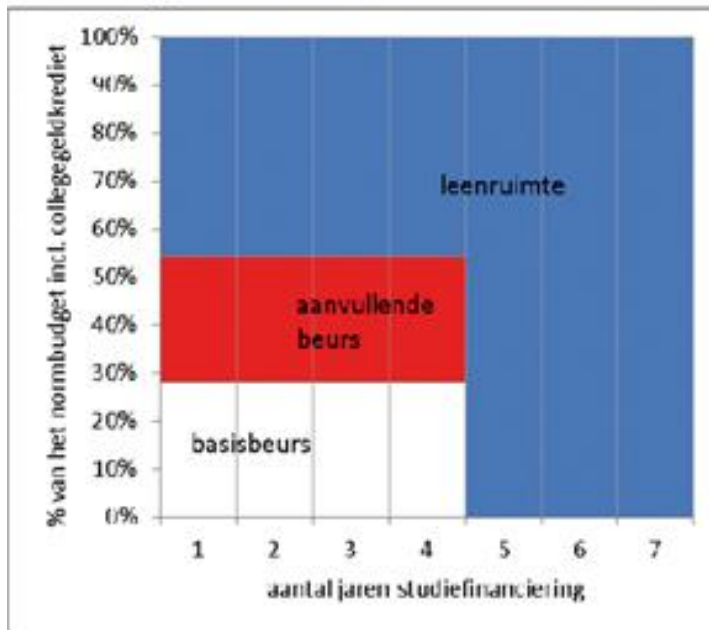

Verschillen oude en nieuwe leenstelsel

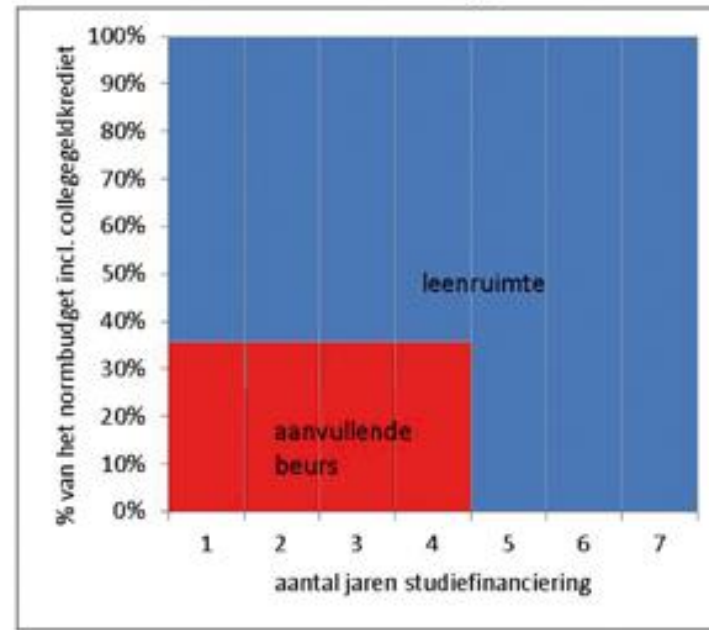
Oud systeem	Nieuw systeem
Bekostiging: 6.500 per student per jaar	Bekostiging: 6.500 per student per jaar
OV-jaarkaart	OV-jaarkaart
Basisbeurs (4.800 euro of 13.400)	Geen basisbeurs
Aanvullende beurs	Hogere aanvullende beurs
In 15 jaar annuïtair aflossen	In 35 jaar annuïtair aflossen
Drempel 84% WML	Drempel 100% WML
Max. 12% aflosquote	Max. 4% aflosquote
Rente: staatsobligatie 3-5 jaar	Rente: staatsobligaties 5 jaar

Huidige situatie

Situatie na invoering studievoorschot

Terzijde

- Besparing studiebeurs = uiteindelijk 800 miljoen euro
- Collegegeld = 1,4 miljard, daarnaast 2,6 miljard naar HBO en 4,0 miljard WO (inclusief onderzoek)
- Waarom dan geen belastingverlaging maar 'kwaliteitsimpuls hoger onderwijs'? Goede vraag!
- Door de studenten betaalde verbetering van het hoger onderwijs (of onderzoek?)

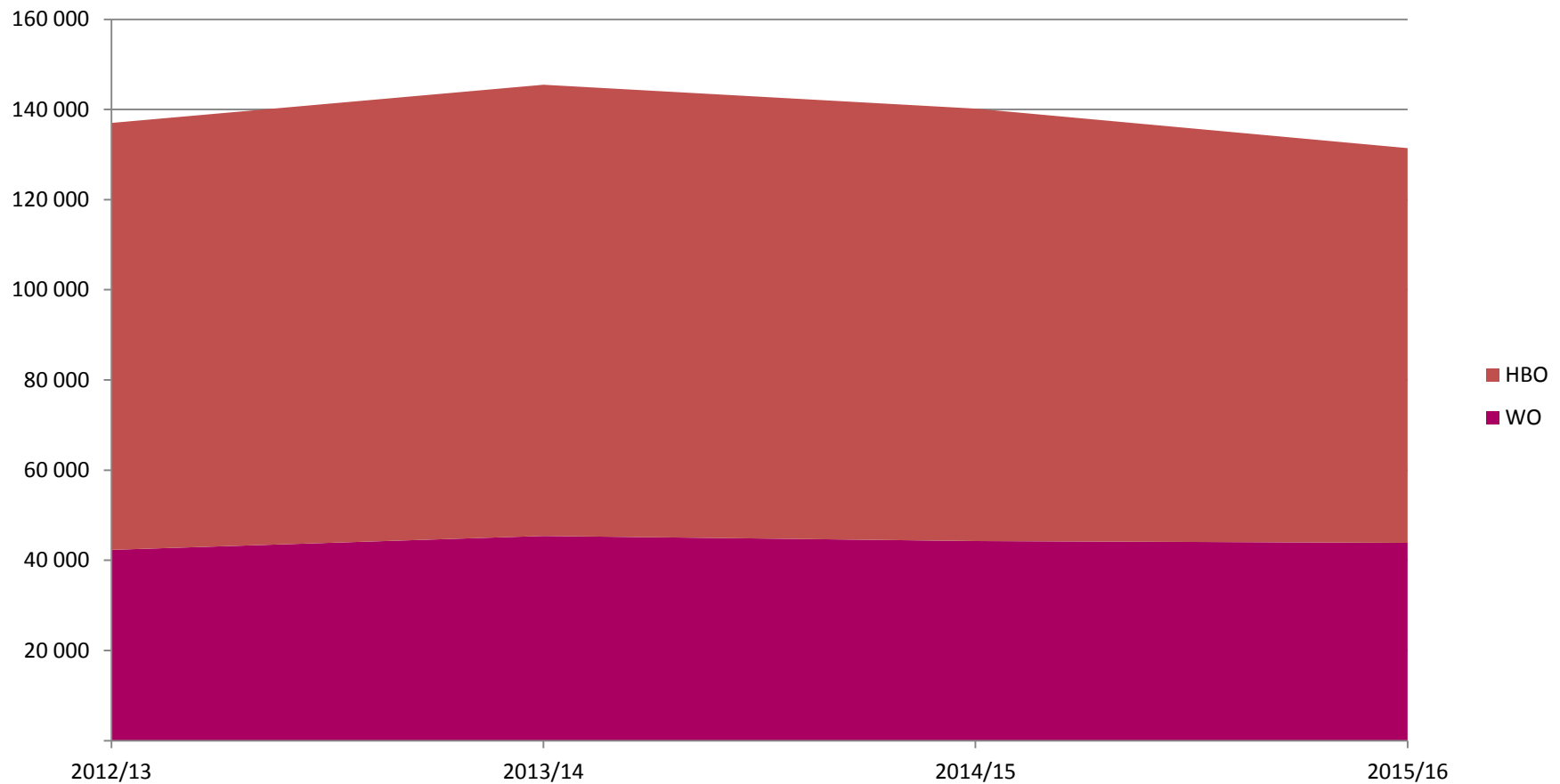

En, wat gebeurt er echt?

- Minder studenten?
- Andere studiekeuze?
 - Eerste resultaten zijn binnen...
- Korter studeren?
- Meer (teveel) lenen?
 - Weten we nog niet

Min 4% eerstejaars bachelorstudenten (tov 2012)

Andere studies?

Daling WO	
Gedrag & Maatschappij	7%
Economie	-1%
Techniek	-5%
Recht	1%
Natuur	-8%
Gezondheid	4%
Taal&Cultuur	9%
Landbouw	-5%

Daling HBO	
Economie	10%
Betatechniek	2%
Onderwijs	18%
Gezondheidszorg	-1%
Sociale studies	14%
Kunst	6%
Agri & Food	1%

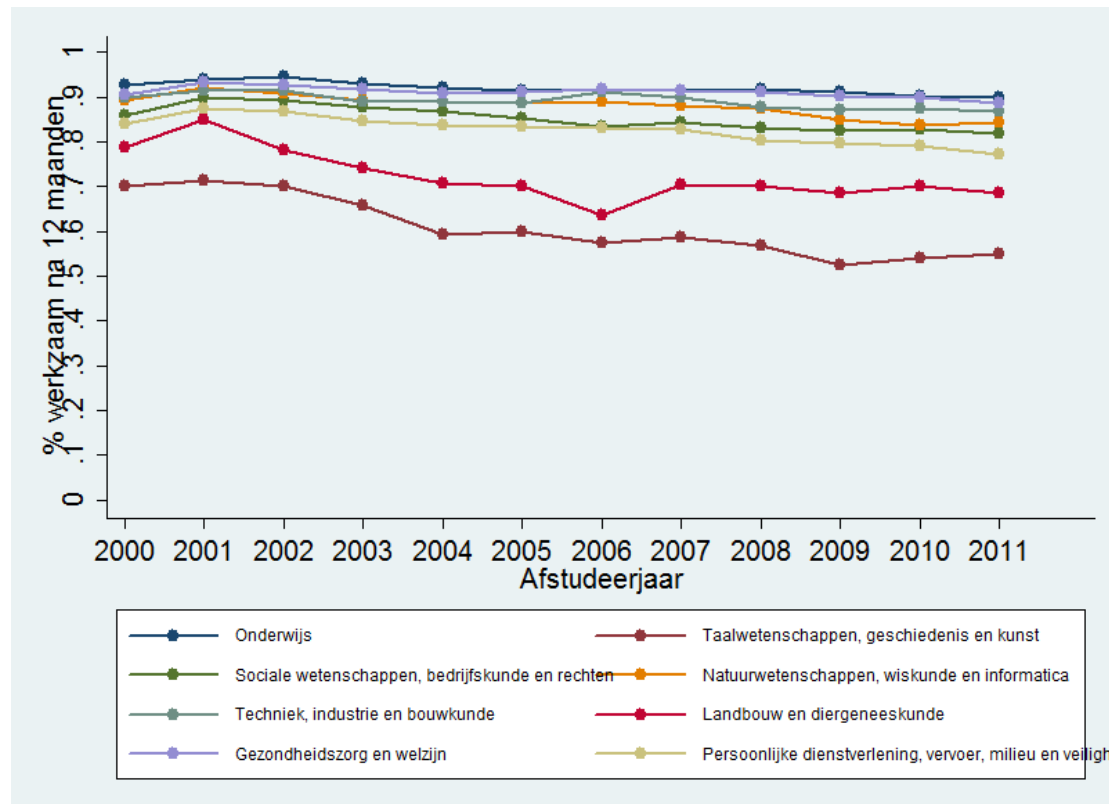

Dan nog even: minder of meer lenen?

- Voorwaarden zijn echt gunstig
- Gemiddeld genomen kan je de schuld terugbetalen
 - WO > HBO
 - Bedrijfskunde etc. > Geschiedenis etc.
 - Fulltime > Parttime
 - Met partner > zonder partner

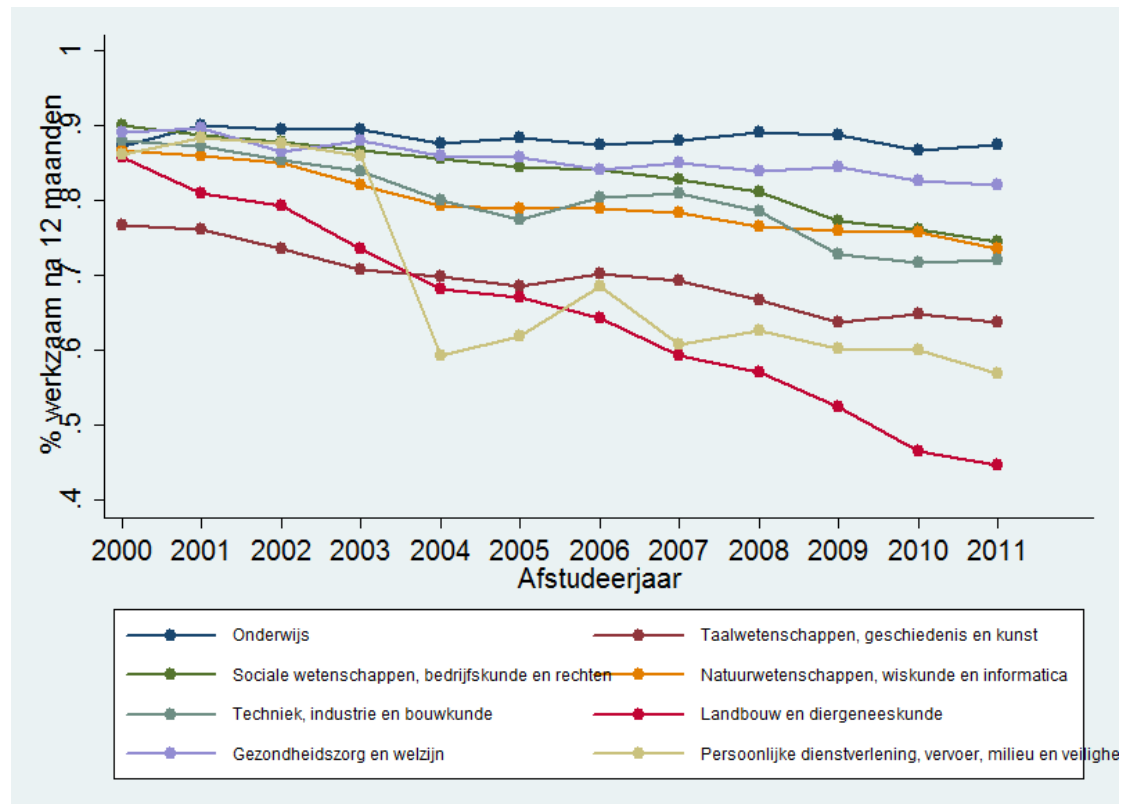

Studierichting maakt uit: HBO-bachelors

Studierichting maakt uit: WO-master

Kan je terugbetalen 1 jaar na afstuderen?

